

САНГА ОЛОХ

Хайнат
1931 оны алтынны
16 нүгүттөн тахоар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 48 (6184)

1985 оны. Муус уотар 18 күн
чэппиз

Сынага
3 харчы.

ӨНГӨ ЭЙГЭТИН САЙЫННАРЫАХХА

ССКП Кини Комитета уонна СССР Министрларын Совета «1986—1990» сылларга уонна 2000 сылга дьэри кэмгэ олорор дышалар, садоводческой табарыстыбаларга аналлаах тутуулары, гарниттары уонна нэһилиэнньэ савалайынан атын да объекттары тутууга уонна өрөмүөннээһингэ өлгөнү сайыннарымы дьаһаллары туһунан» уураахы ылыммылар. Бу уураах 1986—2000 сылларга норуот туттар табаардарын өнөрүүнү уонна өңөйгөтүн сайыннарымы калым программанын быстымаан сорротунаан буолаар.

Советскай норуот оловун уйгу түнүрүтүмүтү олорор дышалар (квартиралары, дышалары) өрөмүөннээһингэ, тутууга, тупсаран өнөрүүтэ уонна тариллэнэн хааччылыыга, садоводческой табарыстыбаларга тутуулары, гражданирга баар транспортнай средстволарга гаражтары уонна турар сирдэри, атын да объекттары тутууга үлэ тэрээһинин тупсарыыга уонна салгым сайыннарыыга дьаһаллары ырытан өнөрүлөрүтү уонна олоххо киллэрэллэригэр соруудахтаныа.

Гражданинар средстволарын суотутар олорор дышалар (квартиралары, дышалары) өрөмүөннээһингэ, дьон бас билэр тупса олорор дышалары, гражданинар бас биллэрлэригэр баар транспортнай средстволарга гаражтары уонна турар сирдэри, атын да объекттары тутууга үлэ тэрээһинин тупсарыыга уонна салгым сайыннарыыга дьаһаллары ырытан өнөрүлөрүтү уонна олоххо киллэрэллэригэр соруудахтаныа.

Ити кэмгэ ведомстволар олорор дышалары фондатыгар баар олорор дышалары (квартиралары, дышалары) гражданинар суоттарыгар өрөмүөннээһингэ өлгөлөр кээмэйдэре быһаарыллынылар.

Тутар министрстволар уонна ведомстволар предриятиеларыгар уонна тарилталарыгар нэһилиэнньэ бу уураахынан көрүлүбүт өлгөлөрү толорор өрөмүөннүүр-тутар тарилталар сайаалкаларынан бетоннай, тимири-бетоннай, стальной, металлическай уонна да атын өңөһүктэри, итинни туттааччылары, куралнаах букадаһыктары, састааптары уонна раствирдары өнөрөн биэрэллэригэр көнүлүүннэ.

Олорор дышалары өрөмүөннээһингэ уонна тутууга нэһилиэнньэ көмөнү өнөрөр сыалынан союзнай уонна автономнай республикалар Министрларын Советтарыгар, народнай депутаттар олохтоох Советтарын исполкомизыгар ууунуах туһанылар предметтары проваттыгар биллгин баар тууннарга уонна ательеларга нэһилиэнньэ өлорор дышалары өрөмүөннээһингэ уонна тутууга тутуулар кыра механизация средстволарын уонна инструментары биллгин тарилталар туһунан бопсунууу кереллөрүтү уонна быһааралларыгар соруудахтаныа.

Уураахха өңө эйгэтин тупсарга итинни да атын дьаһаллар көрүлүнүлэр.

Советскай Союз үлэһиптэрэ! Күүрээһиннээх үлэбигинэн биһиги Ийэ дойдубут экономической уонна обороналар модун кыабын бөбөргөтүң! Производство бары өптүмүнэн үүнүүтүн ситиһинг, бородууксуяа хаачыстыбатын тупсарың!

(ССКП КК Ыгырыларыттан)

Улуу Кыайы 40 сылын көрсө 36-с УДАРНАЙ НЭДИЭЛЭ БАСТЫННАРА

Коллективтартан:
«ЫБСЛНС 60 сыла» ферма (старшай М. Е. Осипова).
«Сардага» ферма (старшай П. Р. Попова).
Уу Обустаах фермата (старшай С. Н. Пермякова).
«Чэчир» ферма (старшай Е. Р. Захаров).
Лыбынтах кыра фермата (старшай Т. Н. Терютина).
Лыбынтах фермата (старшай Т. М. Пермякова).
«Эрчим» ферма (старшай Х. С. Дьячкова).
Олобу-дьаһабы хааччыны производственной управлениетын «Эрчим» биригээдэтэ (биригэдьир М. С. Кузьмина).
Пронкомбинат пилочега (биригэдьир И. П. Сивцев).
Дирингээби киноустановка (старшай киномеханик И. П. Ерихеев).
Хайахсыттаабы эргизэн предриятиета (директор М. Г. Охлопова).
«Сельхозхимия» хөлбонун автопарката (механик Козлов К. В.).
Ыанныксыттартан:
Васильев Артур Иванович, Горохова Евдокия Егоровна, Собакин Егор Гаврильевич, Брызгаев Анастасия Степановна, Яковлев Семен Илларионович, Онедников Никифор Иванович, Никифорова Элеонора Семеновна, Захаров Владимир Миронович.
Борооску керөөччүлэртан:
Саввин Анатолий Гаврильевич, Николаева Христина Семеновна, Собакин Андрей Ильич.

Ыгырылаахтар ситиһилэрэ

Оройуон бары механизатордарыгар ыгырылаах «Чурапчы» совхоз Килэтигээри отделениетын механизатордара кыстык кэһигэр ылымнат абэһэтэлиститилэрин бөдүлүүн иһинэ толордулар.

Ол курдук 14916 эталоннай гектар оһуугар 14998,8 эталоннай гектары өнөрдулар, 2000 кубометр тутуу маһын таһылар, хөдүбэ уонна бааһынара 2100 тонна органической уорудууну киллэрдилар. Фермаларга иһэнэ иллаларга күлүн тутар 1 күнүтүр дьэри 19560 центнер оту тибиһтөөхтөрүн өссө тохсунуу 4 күнүтүр толорбуттара.

180 гектарга, хаар титтэриһинэ, 21,4 тонна уматык кэһиллэнэ, 600 кубометр оттук маһа таһылмахтаада эмэ күсүрүлүлэн иһэр.

Н. НОРКИН.

„Кыһыл субуота“ ыгырар Бары кытталлар

Лесхоз коллектива пилытэһа бүтэһик сылын үтүгэйдик сарааата. Бастагы кварталга делянда санитарнай кэрдик, нас сизмэтин хомуйуу былааннара толоруллубуттара.

Денисовский коммунистическай субуотунуука маһа 44 киһи

тахсыада. Төлөй Дирингэр, «Мугудай» совхоз рабочайдарыгар олорор дьэа истинэтиги уурууга 8 киһи уонна подсобнай хаһаайсымбада аналлаах сылгы хаарчаһын тутууга сирдигэ уонна остуолба маһын кэрдигэ, таһымга уонна субулааһынга үлэһиттэрэ. Коллектив коммунистическай субуотунуу фондутар 176 солк. киллэриэрэ.

П. ДЯЧКОВСКИЙ.

Коммунистическай субуотунуу күн аэропорт үлэһиттэрэ шестөөх Субуруускай аатынан орохскаах мөлөһүөхтэрэ.

Рабочайдар уонна сулууспалаахтар общественнай субуотга өбигиһымы бэлэмнээһингэ, дузданы тирингэ уонна кырбатыыга үлэһиттэрэ.

В. СЛЕПЦОВ.

Эрдэттэн бэлэмнэнэн—элбэһи оттуон! КҮН-ДЫЛ ТИЭТЭТЭР

дарааһы» совхоза 4, Эрилик дугомелиоративнай этэрээттэргэ Эристин датынан совхоза 1 хаар быһыттар өңөһүлүнүлэр. Оттоо «Чурапчы» совхоз механизатордара бульдозерынан иһи сиргэ муустхаар модьоволору күүтэрдилар.

Хаар уутун туһаныы биригүүрү уонна хөдүүсөөх ыһыматынан хөдүбаларга хаары чингэтин буолаар. Совхозтарга хаары чингэтин 5000 гектарга ыһаарга сорууда тиэрдилибиттэ да, билигин турутуунан аһаара да толорулаа иһик. Хөдүбэ хаара барыта 2069 гектарга чингэтиһинэ. Субуруускай аатынан уонна «Мындагаайы» совхозтарга бу үлэге суолта биэрбэттэр. Хаары чингэтин курдук салкыи кэмгэ ыһыттар үлэлэр

тэй тутуллара. 320 километр даах бүтэй өрөмүөннээрэ былааннамыта. Маһа сир иринтис сааһа ууга-уонка түспөт курдук эрдэттэн бэлэмнээххэ. Сирдигэһи, остуолбалары соротуонкалаһыттан бу күһүнгэ сир аһын субуотунуулары тарийтэллэххэ, общественность күһүн толору туһанылаха. Бүтэй маһын бу күһүртөн эрэ бэлэмнээтэххэ тиэрдилибит соруудахтар толоруллуохтара.

Хөдүбэ уонна бааһынара норуому таһымга тыһын күһүртэн толору туһанытыбыт. Оройуон үрдүнэн 12800 тонна органической тобурдуу киллэриллэхтээдэ кыайтарбата, 8861

тэй тутуллара. 320 километр даах бүтэй өрөмүөннээрэ былааннамыта. Маһа сир иринтис сааһа ууга-уонка түспөт курдук эрдэттэн бэлэмнээххэ. Сирдигэһи, остуолбалары соротуонкалаһыттан бу күһүнгэ сир аһын субуотунуулары тарийтэллэххэ, общественность күһүн толору туһанылаха. Бүтэй маһын бу күһүртөн эрэ бэлэмнээтэххэ тиэрдилибит соруудахтар толоруллуохтара.

Хөдүбэ уонна бааһынара норуому таһымга тыһын күһүртэн толору туһанытыбыт. Оройуон үрдүнэн 12800 тонна органической тобурдуу киллэриллэхтээдэ кыайтарбата, 8861

эре тонна киллэриһинэ. «Сельхозтехника» оройуоннаабы хөлбонугун салаатата бу улахан суолталаах дьаһалы үмүтүгэ хаалларда, былданнамыт 600 тоннага биири да киллэрбэтэ. «Дугомелиоратив» трест мехуучастота тиэрдилибит соруудах аһарын эрэ толордо. Хаһаайсыттылартан бу үлэни толорууга хаалылаарынан Субуруускай аатынан совхоз буолла.

Күн-дыл күүппэт. Бу күһүргэ минеральнай уорудууну киллэриһи бэлэмнэнэххэ. Минеральнай уорудуу 4600 гектардаах хөдүбэ киллэриһэрэ былаанналар. Бу дьаһалы кытгас бөдүөххө, хаачыстыбалаахтык толоруохха.

Д. СИВЦЕВ.

тыа хаһаайсытыбатын управлениетын инженер-мелкоратора.

Политической, экономической үөрэх

ТҮМҮКТҮҮР ЗАНЯТИЕЛАРЫ—ТЭРЭЭНИНЭЭХТИК!

Политической уонна экономической үөрэх дьала түмүктэнэр арийаа хонун таалла. Бу орду эппинтөөх кэмгэ үөрэх тэрэбинигэр баар ситиһиннэр үтүө пропагандастар бэрийн көрүлгөр, көтүтүүрү туора-тыныа эбэн дьаһаллары бэлэ-тиниллэр.

Политической үөрэх тэрийни-га «Мындаарайы» совхоз, аас-ыт сыйлаары итэстэрин учуоттаан, быһыа үлэни баала-ча тусарда. Хатылы уонна Му-гулай отделениеларынаары, Чу-рапчы орто оскуолатынаары пар-тийнай үөрэх оскуолатына (про-пагандистар Д. П. Чечубов, М. Д. Бронникова, Н. Д. Неус-троев) үлэ сонун, активный фор-маларын киллэрингэ элбөх үлэ-ни ыһтылар. Кини быһыла-таабы А. И. Пермяков пропа-гандистаах. «Үлэ коллектив» салайааччы, диссидентини, итин-оскуола үөрэх дьала ситиһин-лээхин түмүктээн эрэр.

Ол эрээри дьала бары сир-дэргэ эрээ-дэхси буолбатах. Сорох политической уонна эконо-мической үөрэх оскуолатыгар занятиелар кэмгэр ыһтыл-лабынча программаттан хаа-лылар таһаарылынылар. Карл Маркс аатынан совхоз улары-тыллан тэриллэниттэн партий-най уонна экономической үөрэх оскуолатын састаантара итэ-дэн пропагандастары бириктир-гэр саппардыллыахха сорох оскуо-лар үлэ-лэбэт буолулар. Ма-ныаха партбюро (секретарь М.

С. Седлашнев) кэмгэр, сөптөөх дьаһаллары ылатар. Дьа-уот, коммуналнай хаһаайыстыба производствоннай управле-нияга экономической үөрэх тэ-рийнига бэлэтиннэ аҕа үчү-тэйдэ суох.

Ыһыл политической уонна экономической үөрэхтэри иччэ-ийин ортотутар дьэри түмүк-түүр сорох туруорулар. Тү-мүктүүр занятиелар үөрэтин программатыгар сеп түбөһүннэ-рэн оскуолаар бэйэлэре көрүү-лэрини ыһтылаахтара. Пар-тийнай экономической үөрэх оскуолатыгар итиннэ ССКП КК Генералнай секретара М. С. Горбачев Кини Комитет ку-лун тутардакы (1985 с.) Пле-нумтар, промышленный холбо-луктар уонна предприятиялар, колхозтар уонна совхозтар, производствоннай биргэздэлэр салайааччыларын, специалиста-ры, ученайдары кытта ССКП КК көрсүһүүтэ хаһаайыстыба-най механизмы, салаага систе-матин бүтүннүүтүн дьаһар-лаахтык тусарыы туһунан этиоларыгар ураты миэстэ ба-рыллыахтара. Экономика бы-лааннаахтык сыйдытын хаач-чылар, социалистической бас-билини бөбүргөтөр, предприятие-лар бэйэлэре дьаһаныларын уонна эппинтэстэрин үрдэтэр үлэ бүтэһиттэх түмүгэр үлэ-интэр интэрнестарин көтө-сөр суоллары арийыга итэстэ-ччилэр кэлэтиллэрэ тэриллэхтээх. Норуот үөрэтирини, ку-ль-

тура тэрилтэтин үлэһиттэригэр тэриллэбит оскуолаар түмүк-түүр занятиеларыгар научнай-практической конференциялар ыһтылаахтара. Онуоха бол-лон орду оскуола реформа-тын олоххо киллэрингэ туһа-нылаахтара.

Комсомольскай үөрэхтэри тү-мүктэбингэ «Комсомолу» пар-тийнай салайыны салгыы тү-сүрү уонна иччэти комму-нистической интэри кини ору-луун үрдэтэр туһунан» ССКП КК уураада сүрүткэ ыһтылаа-хтара, кэсэти кинигэр туру-рулуохтара. Эдэр коммунистар оскуолатын итэстэччилэр кытта бисадалаһылар ыһты-лаахтара.

Отгон партийнай хаһаайысты-банай актив оскуолатыгар «ССКП политикатын олоххо киллэрингэ салайар кадрдар оруоллара уонна эппинтэстэ-рүдэбин» дьэн темага науч-най-практической конференция ыһтылаахтара.

Марксизм-ленинизм төрүт-тэри партия не уонна тас поли-тикатын тус бэйэлэринэн үө-рэтэччилэри кытта бисадала-һынан кинилэр политической уонна үлэ-а активностарын үр-дэтингэ партия туруорар сору-ктарын олоххо киллэрингэ ба-лээннэрэ биһаарыллыада.

Түмүктүүр занятиелар улахан бөлүгө итэстэччилэр ахсаанна-рыгар уурулуохтара. Үөрэххэ хабыллыбыттар бары ити заня-

тиелар сыйдыылары хааччы-лаахтара. Бу куннэргэ ыһтыл-лар зантестарга итэстэччилэр көтүтүүр сыйдыылары сий-биһиллэхтара. Программаттан хаанын таһаарылабыт түбө-лэтэригэр эбэн сорулахтары бизнэс кэспеттэрини, тус ба-йанан үөрэтин тэриллэхтара.

Научнай, марксистской-ле-нинской мировоззренияны үө-с-тэти дьону коммунистической интэри төрүт. Ону быһаччы олоххо киллэстэччилэрини про-пагандистар буолулар. Ити да-ини кинилэри сүүмүрдэһи-кэлэр үөрэх дьала бир дьо-һуннаах бисуруулуунан буолар. Онуоха түмүктүүр занятиеларга кэспетин тэриллэхтара. Кэлэр сылга үөрэтиллэхтэр курстар сүрүн хайыскаларга эмэ биһа-рыллыахтара.

Оскуола үлэтин туһунан от-чуоттар түмүктүүр занятиелар ыһтылаахтары кытта ССКП райкомун пропагандада уонна агитацияда отделыгар түбэ-риллиэхтэр. Онуоха бирдинлээн итэстэччилэрини анализтар оҥо-һулуохтара. Үөрэх түмүгэ партийнай, комсомольскай уон-на профсоюзнай мунуахтарга дьуулаһылыахтара.

Политической уонна эконо-мической үөрэри ситиһиллэхтик түмүктэбин хааччыны ман-найгы сүһүөх партийнай, ком-сомольскай, профсоюзнай тэри-лэтэр уонна хаһаайыстыбанай органнар ураты суолталаах соруктара.

П. БОРИСОВА,
ССНП райкомун пропагандада
уонна агитацияда отделым
сэбиэдиссэин солбуйааччы.

Үлэ мүнүүтэтин— кодүүстээхтик!

БЭРЭЭДЭН МЭЛДЫ ИРДЭНЭР

Субуруускай аатынан совхоз сэтте фермаларыгар 46 ыан-ныксыт, 50 сүһү корюччу үлэлир. Оҥи, үтү өтөрөр кол-лестивтарга үлэ режимин, үлэ дисциплиниэтин туһуууга ик-ки нун устата ыһтылабыт ба-рыбаркэлэр үтүс итэстэри арыдылар.

Бастаан кун үлэ чааа саба-даныытыгар 26 ыанныксыт кэлэ. Бирдин чааа хойутаан 15, бытараалаа чааа хойу-таан 5 ыанныксыт таарастылар. Үтү-дүн элбэтингэ эппинтээх, үлэ режимэ кытаанахтын ту-ту-һулуохтара кэмгэ итиник сы-һыан хоромнуу эрэ өтөрөрө чуолкай. Отгон иккис күнгэ үлэ режимэ сүһүүнэн сөпкө тутулуунна.

Ити күнүгэ Хатылыттан бабискалаан оройуон кини-гэр кинибит уолаттары солбуйар быстах үлэһиттэр үлэ режимин дарани, үтү ыһыны дарани тутустатылар. Болтоҕорө эмэ-ус ыанныксыты солбуйууга бастайааннай үлэһиттэр косто-илинтэр. Ону тэҥэ маһа бир манныксыт ыалдыбытыгар солбуйааччы көстүмүнэ киннэхэ сыһарыллыбыт ынахтар бир кун ыанматылар. Иккис күнү-гэр бар туомугар эрэ ыаннылар.

Бөрөбүркөдө үлэ бириэмэ-тигэр арыгылааһын фактора таһа-арыллалара эмэ арылына. Болтоҕорө ферма тас үлэһиттэ-рэ П. Андросов, С. Дуранов, П. Седлашнев, С. Готовцев күнү-хөдүгүчү туруктаах үлэһиттэр кэллэр. Хатылыга норуот та-һааралчы Н. Говоров сарсар-да 10 чаас саана кур хөдү-чүк кэлэн үлэтин атын кини то-лордо.

Лахалды уонна «Сардага» фермаларыгар сүбүтэ эбэн аһы-лык быста-быста сытыллэрэ бир эрэ түбөтө буолбатах. Бөрөбүркэ ыһтылабыт күнү-гэригэр эмэ итиник буолла. Ынах төрүүр, үтү эбиллэр, ыанныктары раздойга туруорор улахан эппинтөөх кэмгэ тэри-лэр үлэ итиник итэстэр та-һаарыллылар кытаанахтык сэмэллэнэхтэр.

Рейдэ түмүктэ миэстэтигэр кэспетилиннэ эрээри үлэ ха-бирдин мүнүүтэтин кодүүс-тээхтик туһаныта итиник сы-һыан тохтотууга бары дьаһал-лар салгыны ыһтылаахтара.

Производствода бэрэдэк иһин хардарыта үрдүк ирдэбиллээх буолуу, үлэһит миэстэ-рэ үлэ бириэмэтин, ресурсалары үрдүк кодүүстээхтик туһанар иһин хас бирдин үлэһит сирэй эппинтэстээх буолуута бүтүн туох ханнык иһинэ наадала-бын туһунан Социалистической Үлэ Геройдара М. А. Михеев, П. И. Быканов, В. С. Рагозин, П. И. Мельников аһаас сурук-тарыгар атылар. Ити «Үлэ хас бирдин мүнүүтэтигэр—кыта-наах үчүөтү, үрдүк кодүүһү!» дьенигээх үлэ бир хабылаа-бат ирдэбиллэн буолар. Бу бэ-рэдэк мадды ирдэнэр бир күннэх дьаһал буолбатах. Фер-малар старшайдара, биргэдиш-лэр, специалистар мантан сөп-төөх түмүктэри оҥостолоро, үлэһиттэри ирдэбили туруо-раллара эрэйиллэр.

П. СОЛОВЬЕВ,
совхозтаагы народной хонту-руул группатын председателэ.

Оскуола олоҕо

ПЕДКОЛЛЕКТИВ ОТЧУОТТУУР

инки үс сылга жанаа бир да үөрэнэччи бэрэдэги кэспетэх, выпускниктар үрдүк уонна анал-лаах орто үөрэх заведениелары-гар үөрэнилэрин бырыһыана үрдэбит.

Үөрэнэччилэри үлэ итин-га Субуруускай аатынан совхоз уонна орто оскуола мкса сибэстээхтик үлэлиллэр. Баба-ра тэриллибит «Четир» үлэ уонна сыһыалаан лааһыра баада сы-ахсын бөрүгүр. Ааспыт сайын үөрэнэччилэр 412 тонна оту сойдуотукаалаан, 160 ынарэи-нөрөн, ыанныксыттан совхоз-ка улаханник көмөсүтүтэр. Оскуола выпускниктара кылаа-һынан тутустуунан совхоз производствотыгар үлэни тах-сар үтүө үгэстэрэ олохсуйда. «Искра» комсомольскай-ыччт. фермада үлэһит былырыныгы выпускниктар үтү маһыгар 2 тыһымычалаах кирбиини ыһтылар. Ыһылгыттан IX-X кылаастар үөрэнэччилэри кэ-дэһлэ-бир күн кинилэри сол-буйан фермада үлэһит бэрэ-дэктэрэ олохтоҥо,—дьэн эттэ Субуруускай аатынан совхоз парткомун секретара С. И. Ни-китин.

Директоры итэр үлэ-с сол-буйааччы М. А. Попова бэйэтин этиэтигэр өбөлөр бэйэлэрин ба-йалара салайыныларыгар ула-хан бөлүгө ууруларына төһө-дөлөөк бэлэтээтэ. Өбөлөр үө-рэх тэриллэрин бэйэлэре өрө-мүөннүүллэр, кылаастарын хо-муулаар, кроликтары ыһтылар, совхоз мастеровулар трак-тордары өрөмүөннөөһүннэ көмө-лөһөллөр, шедтээх фермалары-гар суботунуу туулар, ти-нровскай де аһыры өтөрө-лөр. Пионер кэ-аҕаа со-вета, комсомольскай комитет бы-

лааннаахтык үлэлиллэр.

Идэ-туһаайы кабинет-тан өбөлөр араас идэлэр, үөрэх заведениеларын тустарынан сибэстэһиһэлэри ыһтылар, сора-кынытарынан туһаналлар.

Ыһыл төрдүс сылын үлэ-лир начальнай кылаастар учууталларыгар аналлаах мето-дической кабинет үлэтин туһу-нан кини сэбиэдиссэ-а А. Д. Чечубова-биллэһиннэрдэ. Ка-бинетка учууталлар күстэринэн элбэх методической рекоменда-циялар, сааа литературалар бу-лулуубуттар, 40 араас темага наапкалар оҥорулуубуттар, 20 оҥо суруйааччытыгар баай ма-тырийаа мунуулуубут. Эмэ мантан учуутал начальнай кы-лаастарга сыһыаннаах доку-муоннары, уураахтары кэбэ-эстик булуон сөп.

Оройуон атын оскуолаара манан кабинеттары тэрийэр туһунан толкуйдохтары сөп-эбит.

Е. Догордурон аатынан уна-фаанга иһээччи пионерскай дружина советын председателэ Вера Догордунова, оройуонга үчүгэй үлэ-лэбиннэ биллэр «Ро-весник» Интернациональнай до-роҕоһу кулуубун президенин солбуйааччы Сардаана Копыри-ка байаларын үлэтигэр туһунан кэрэхсэбиллээхтик кэспетилэр. Дружина 56 пионеры, 50 ок-табренныгэ түмэр. Кинилэр ба-ры үөрэхтэригэр ситиһэллэр, 19 оҥо хаачыстыбара үөрэнэллэр. «Ровесникка» үөрэнэччилэр ба-ры дьарыктаналлар.

Учууталлар французскай тыл, зоология, черчение, физика, о. д. а.—барыта 9 аһаас уруктарга, «Соломка» куру-һуох зантестыгар, пионерскай дружина соруугар, кылаас чап-

һыгар, о. д. а. кылаас таһы-наагы дьаһалларга сырыттылар уонна олору ыһтылар.

—Учуутал Т. И. Карсанаева салайар «Соломка» куруһуогун зантестыгар сыйдан аһаапка-циянан, тигиннэн өбөдөр, буол-лан баран, үтүс уолаттар, уи-сугуйан дьарыктаналларын, са-таан өтөрөр дьоруурарын сөбө көрдүбүт.—дьир Мугдай орто оскуолатын директора В. Г. Ма-карова. Татьяна Петровна үр-дүк үөрэри бүтөрөн баран бы-һыл иккис сылын черчение уонна уруһуй учууталынан үлэ-лир, уруогун тас өттүнэн бизе куруһуогу үлэстэр.

Иртыгылары өтөрбүт учуу-таллар кылаас таһынаары атын да дьаһалларга үрдүк сыанабы-лы өтөрдулар, ордуу чорботон бу дьаһаллар бэйэ норуотун, тө-рөөбүт наһиэтин историка-рын кытта мкса сибэстээхтик ыһтылаалларын, өбөлөр актив-ностара үрлүгүн бэлэтэтиллэр. Холобур, VIII кылааска ыһты-лыбыт кылаас чааһыгар өбөлөр аһаарын, аһаларын тустарынан тугу биллэлэрин кэспетилэр, сөрингэ кыттабыт, тылга үлэ-лэбит бир дойдутаахтары кытта көрүстүлэр. Төрөөбүт на-һиэтигэрин ааспыт история-тын, кини дьонун-сөгөтүн үчүгэйдик биллэр. Үөрэнэччи-лэр сөрин уонна педагогичес-кай үлэ ветерана Н. С. Соло-вьев тэрийбит Комсомольскай албан аат музейыгар көтөөх-түк көмөлөһөллөр. Сыл ахсын бир дойдутаахтара, хөрсүн са-рыһыт, рота командира Е. Д. Догордунов төрөөбүт күнүгэр спортивнай күрэхтэһиннэри ыһ-таллар.

Отчуот түмүктэннэ. Педкол-лектив үлэһит дьоруа үрдү-гүн, ыанни кэспилэрин өссө төсүл көрдөрдө.

М. МИХАЙЛОВА,
хатыат анал. корр.

КҒАЙЫ
40
СҒА

**Фронт уонна тыыл
биир сомоболор этэ**

Комментатор колонкалара

АТЛАНТИЧЕСКАЯ БӨЛӨХХӨ
ИИРСЭЭН

Парижта ан дайду 24 бөдөт металлургическая промышленность охсууну онгодо, кини кризисин өссө марапта. Арбаа Европа дайдулара, кин хайа инниэ Франция, үп проблемаларын быһаара өхсөрү модьуйдулар. Парижтаады көрсүһүлэргө капиталы Арбаа Европаттан «келл» нөгү үтөйөр банкоской үчүтэй ставкалар уонна доллар курсун искусственнайдык үрдүтүн Вашингтоннаады политика күүскэ сэмэлэннэ. Көмшкү биеэ сылга Арбаа Европаттан Америкада итинник көбөрүлүүбүт 300 миллиард доллар техниккут, ырааныысса таһынаады экспорд сымалааһыннарынаа, Арбаа Европа экономикагыгар сэрэхсийини үөскөтүн, үлүгэ сүөх буолуу сытыы проблематын көлөтүөн сөтөөх этэ. Доллар курсун үрдүтүн АХШ-ка бөйүтүгөр эмнэ охсуулаады үрдүтүн, Вашингтон океан нөгүтөтүн капиталы киллэринтэн акаастанар санаата сүөх. Того диктөөхкө, ол суотугар АХШ-ка сарин сартарин онгоору үгүс өтө ыттылар.

Атлантический бөлөххө үөскөбүт иирсэни сабан көбүрү кылааһыта—Парижтаады көрсүһүү чопчу түмүгэ сүөх буолла. Сиччэх баар хайдыһыларын дүүдэллөөгө үрдүк таһымнаах сүбө муньады ыттар наадатын туһунан сөбүлөһөр быһаарыы ымылына. Көрсүһүү кыттылаахтара өнөөдөр ол сүбө муньады ыгырын бөддьүөн быһаарыкка ара таррастылар. Экономикка эйгөтүгөр ити утар-сымалар политическай, сымьаннаһыларга эмнэ бөйүлэрин суолларын хааллараллар. Дэлэзэ дараа АХШ деловой эргинтэларин органа «Уолл-стрит джорнал» хаймат ол туһунан сүрүбү дуо?

И. АБЛАМОВ,
ССТА ырытааччыта.

россий делегацията сылдыһылар, атыраа сюрдарын бөлөһө-баллар.

Саргы ПЕТРОВА,
Д. Васильев аатынан пионер-ской дружина шефэһингэ сенторын салайааччыта.
Диринг.

Кылааспыт олобуттан

Биһиги өбө спортивнай оскуолатын VI кылааһыгар 29-сүө буолан үөрөнөбүт. Кылааспыт салайааччытынан М. С. Наумова үлэлиир.

Элбөх көрөхсөбүлээх кылаас чаастарын, пионерскай сюрдарын, о. д. а. дьаһаллары кытабыт. Уран тарбахтаах маастар Н. И. Новгородови көрсүбүһүт. Николай Иванович биһиги кылаас кыһан онгоору кистэлэнтин туһунан көпсөбүт, бөйүтүн онгоһуктарын көрдөтөөбүт. Этарэһиниһигэр «Симбиолар, атрибуттар, ритуаллар» темада пионерскай сюрү ымылыһыт улаханник көрөхсөһүт. Онно өлөрө пионерскай горни, барабани, былаах тустарынан элбөх кытабыһы кепсөбүтүт.

Шура СВИНОВЕВА.

ЭСТАФЕТА—ЭДЭРДЭРГЭ

Ханна бадарар курдук, Эри-тара пятилетка түмүтөөһүннээх сылыгар өссө үрдүк кир-бирлэри бөлөһөһүтүт. Кини-лартан биридистара, Артур Ва-сильев, кыстык алта ыһыгар фуражнай ыларын ахсыттан 539-туу кг онугар 941-дүй кг үрүк илгөһи ылан совхозу-гар бастата.

Ыччаттар тым сирин общес-твеннай өлөһөр активнайдык кытталлар. Уус-уран санодея-тельность коллективтары уонна уран тарбахтаахтар онгоһуктарын көрүүтө кунурана сүөхтүк бө-лөһөһүтүт. Комсомолка Иза-белла Степанова үрдүк үөрөхкө көтөхтөн үөрөнөр. Коллектив-сельсовет депутата Варвара Кузьмина салайар.

П. ОКОНЕШНИКОВ.

Списокка: «Сырдыс» ферма маньыксытара, коммунисти-ческой үлэ удариһтара (хагас-тай) Михаил Новгородов, Сер-гей Тихонов, Михаил Васильев, Аркадий Иванов, ферма старша-йа Варвара Кузьмина уонна Ар-тур Васильев.

Автор фотота.

КУЛУНУ ЫЛЫЫГА
БЫЛДЫАҤЫКТААХ КЭМ

— Специалист сүбэтэ —

Сылгыны көрүүтө-харайыкка эрдэһинэр, сөһинтэ быстар. Итин-никкэ көмөлөһөтөөхкө бөйүтэ да, өбөтө да өлүхтөрүн сөп. Кулун төрөөн бараан хаатын иһигэр тумнастар түбүтө сым ахсын тахсааччы. Онно үөрүйэх сыл-гыһыт көмөтө хайаан да наада. Онно төрүүбү күргүөһүтүн сылгыны эрдэттэн бөлөһөнөхкө, түүнүгү дьуһуурустубаны олох-туохха.

Улахан болроһо тунгуй уон-на кытыт бөлөһөгө уурулуох-таах. Сага төрүүр биз сороһор өбөтүн эмнэрбиккэ кычыгылаан тейэн биэрээччи. Оччого биһиги кыларас бүтөйгө киллэрэн амин-йин, сирини аалан кулуну чу-гаһатара үөрөтөр наада. Итин-ник икитэ-үстө эмнэрэн бараан далга таһаарыллар.

Оройуонна киниккэ сыллары эдэр сылгыһыттар элбөһүтүт. Төрүүбү ымы курдук быһаа-рылыах көмгө кинилэргэ оһу-таах сылгыһыттар өстүлэрэһтөн көмө, сүбө-аһа хайаан да наа-да. Онно эдэр дьоннору биһиги төрөтүү ымыларыгар үөрө-тинни сир ахсын тардһыахха.

Былдыгы кирбиһыт үрдүк-тэр. Оройуон үрдүнэн 4992 са-ка төрүүбү ылан, кулун, делө-войун 78 бырыһаанга тиз-дихтээхтүн. Ити өбөһөтөһи-тиһи толоруута хас биридин элөө кылаатын киллэрэхтөөх.

А. МАЛЫШЕВ,

ОАПХ племотделын сылгыны интннгэ зоотехника.

Культурнай олох
сонуннара

Кэрэ кэһиилээх

Соторуталаады Болутурга Одь-у-наады Культура дьэһити коллектива ылдыһы-таа. Сарин сылларынаады кылаар, үккүүлэр сөтөөхтүк ылан онгоһулуһуһтара кө-рөһүтүлэри сэрэхсэһтэ. Уус-уран нүөмэрдэр наһиһаах аас-пыт өлөһүн кыста ситиннэһи-лэре элбэ тархсэһнэ. Н. Яков-лев салайааччылаах духовой оркестр Ялантер аатырбыт «Като-шатын», Н. Яковлев бөйөһүн оркестровкыһыгар «Сахалыы ма-тыһыттары» толоруута улахан-никкэ биһирэһнэ. Кэлин сылларга умнуулан эрэр бу көрүгү сөр-гүтүөхкө сөп эбит. Николай Александрович уонна Смена Дмитриевна Федотонтар биэс өлөрүтүнү чабырдах аахыт-тара хайраһыан хайраһына. Спе-циал ветерана Е. Боякинор «Тан-тыһыттар, ахтар Сахам сирэ», В. Дьяковскай уонна Д. Данилов «Минэ дьолло бөлөхтөө» ыры-лара итэс таһынан бөлөһөһ-түлэр.

Кыттааччылар — кырдыа ас-тар, совхоз производствын то-һуу дьонно—ыччаттар, үчүутал-лар, специалисттар—элбөхтэрэ барыһыттын астыһнарда.

Т. НАРДАШЕВСКАЯ.

Киннэбэ ыгырабыт

Бу күнүртөн кылаас бөд-дьөххө оройуон кинокраһнары-гар көрөөччүлэр кизэн биһирэ-биллэрин ылыт «Спартак» дьон америкаһкай икки се-риһаах харыһына таһаарылына. Дьэһтэ Спартак (оруска Кери Дуглас) салаһатыван быһыргы Рим кулуттары бастаһыһа-рын көпсүр.

ГДР уонна Монголия «Вондь Белое Перо» дьон мүччүргөн-нээх фильһиһэ ааспыт үйэ бүтэһигэр илдьэһкай биһиһтэһтэн биһиһтэһтэ баттаһчыларын утары охсуһууларын сөһөргөһ-тэ.

Икки сериялаах индийскай «Умөһий молчаль» дьон шап-таж сюртөһитин буолбут кылаас мүччүлэри дьылдаһан ту-ла сайдар харыһынаа Шаши Капур, Рина Рой, Радж Кираи, Рита Бхатри уо. д. а. сөһ-нүүһаар.

С. ДАНИЛОВ.

Редактор

А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Авиационная
истинлэригэр

Муус устар 18 күнүттэн Ма-гил-Чурапчы-Малан маршрутунан самолеттар сага росписаннаан көтөллөр.

Күннэ түөрт рейс толоруулар. Рейс-тэр Чурапчыттан өлөхтөөх бириһмэһэн маньык көтөллөр:

830 М-дээх рейс—сарсыарда 6 чаас 50 мүнүүтө, 832 М-дээх рейс—сарсыарда 7 чааска,

834 М-дээх рейс—сарсыарда 7 чаас 20 мүнүүтө, күн ах-сын, 836 М-дээх рейс—сар-сыарда 8 чаас 50 мүнүүтө

баскыһыһаһттын ураты күн-нэргэ.

АЭРОПОРТ
АДМИНИСТРАЦИЯТА.

БИИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700. Чурапчы с.

Наря Марко уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор—21-332, отделар—21-265, уопей 21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.